

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THANH HƯNG

PHÁT TRIỂN KHAI THÁC THỦY SẢN
TẠI HUYỆN ĐẢO CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THANH HÙNG

PHÁT TRIỂN KHAI THÁC THỦY SẢN
TẠI HUYỆN ĐẢO CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS ĐỖ THỊ BẮC

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc. Đồng thời tôi xin cam đoan rằng trong quá trình thực hiện đề tài này tại địa phương tôi luôn chấp hành đúng mọi quy định của địa phương nơi thực hiện đề tài.

Hạ Long, ngày tháng năm 2015

Học viên

Nguyễn Thanh Hưng

LỜI CẢM ƠN

Để thực hiện và hoàn thành luận văn này, ngoài sự nỗ lực của bản thân tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình về nhiều mặt của các tổ chức và các cá nhân trong và ngoài trường

Trước tiên, tôi xin được bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến Ban giám hiệu, các phòng ban, các khoa và các thầy, cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tạo mọi điều kiện cho tôi học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Cô PGS.TS Đỗ Thị Bắc, người đã trực tiếp tận tình hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo UBND huyện Cô Tô, phòng Nông nghiệp, phòng tài nguyên môi trường, phòng Lao động thương binh và Xã hội, Trạm khuyến nông, Hội nông dân, Hội phụ nữ, Đoàn thanh niên, UBND các xã và những hộ dân đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi vô tư cung cấp số liệu, tư liệu khách quan và nói lên những suy nghĩ của mình để giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn gia đình và bạn bè đã ủng hộ và giúp đỡ tôi nhiệt tình trong quá trình học tập và nghiên cứu của mình.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Nguyễn Thanh Hưng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BẢN ĐỒ, ĐỒ THỊ	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Bố cục của Luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN KHAI THÁC THỦY SẢN.....	4
1.1. Khái niệm, đặc điểm phát triển khai thác thủy sản	4
1.1.1. Khái niệm khai thác thủy sản.....	4
1.1.2. Đặc điểm của khai thác thủy sản	4
1.1.3. Phát triển khai thác thủy sản	4
1.2. Vai trò của phát triển khai thác thủy sản.....	6
1.3. Nội dung phát triển khai thác thủy sản	8
1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển khai thác thủy sản	8
1.4.1. Các nhân tố thuộc về điều kiện tự nhiên.....	9
1.4.2. Các nhân tố kinh tế - xã hội	9
1.4.3. Các nhân tố về lao động, tổ chức sản xuất, khoa học công nghệ và kỹ thuật.....	9
1.4.4. Các nhân tố khác	9
1.5. Kinh nghiệm phát triển khai thác thủy sản của một số nước trên thế giới và ở Việt Nam	10
1.5.1. Kinh nghiệm phát triển khai thác thủy sản của một số nước trên thế giới	10
1.5.2. Kinh nghiệm phát triển khai thác thủy sản ở Việt Nam	12

1.5.3. Bài học kinh nghiệm rút ra về phát triển khai thác thủy sản	19
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	21
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	21
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	21
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu, khảo sát	21
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu, tài liệu	22
2.2.3. Phương pháp tổng hợp, xử lý và phân tích số liệu	22
2.2.4. Hệ thống chỉ tiêu.....	23
Chương 3. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KHAI THÁC THỦY SẢN TẠI HUYỆN ĐẢO CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH	25
3.1. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển khai thác thủy sản huyện đảo Cô Tô.....	25
3.1.1. Điều kiện tự nhiên của huyện đảo Cô Tô	25
3.1.2. Nhân khẩu và lao động của huyện đảo Cô Tô	32
3.1.3. Hệ thống cơ sở hạ tầng huyện đảo Cô Tô.....	37
3.1.4. Điều kiện kinh tế của huyện đảo Cô Tô	40
3.1.5. Điều kiện văn hóa, y tế, giáo dục.....	48
3.1.6. Nhân tố kỹ thuật.....	49
3.1.7. Cơ chế chính sách về phát triển khai thác thủy sản huyện đảo Cô Tô	50
3.1.8. Đánh giá chung về những thuận lợi và khó khăn ảnh hưởng đến sự phát triển khai thác thủy sản ở huyện đảo Cô Tô	53
3.2. Thực trạng phát triển khai thác thủy sản ở huyện đảo Cô Tô	54
3.2.1. Tăng trưởng và chuyển dịch cơ cấu khai thác thủy sản ở huyện đảo Cô Tô	54
3.2.2. Tình hình sản xuất kinh doanh của các hộ hoạt động khai thác thủy sản	68
3.2.3. Dịch vụ kỹ thuật phục vụ khai thác: công cụ và kỹ thuật khai thác, công tác khuyến ngư	74
3.2.4. Tổ chức tiêu thụ sản phẩm.....	78
3.2.5. Kết quả phát triển khai thác thủy sản tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	84
3.3. Đánh giá chung về phát triển khai thác thủy sản tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	85
3.3.1. Những mặt đạt được	85

3.3.2. Những mặt còn tồn tại	86
3.3.3. Nguyên nhân	87
Chương 4. GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KHAI THÁC THỦY SẢN TẠI HUYỆN ĐẢO CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH	88
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu phát triển khai thác thủy sản tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	88
4.1.1. Quan điểm phát triển khai thác thủy sản tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	88
4.1.2. Định hướng phát triển khai thác thủy sản	89
4.1.3. Mục tiêu phát triển khai thác thủy sản	90
4.2. Giải pháp phát triển khai thác thủy sản tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	91
4.2.1. Đánh bắt thủy sản bền vững tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	91
4.2.2. Thị trường, xúc tiến thương mại, tuyên truyền khuyến ngư tại huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	92
4.2.3. Khoa học công nghệ	98
4.2.4. Phát triển nguồn nhân lực	99
4.2.5. Tăng cường cơ sở vật chất, vốn	100
4.2.6. Tăng cường công tác bảo quản thủy sản sau khi khai thác	103
4.2.7. Tăng cường quản lý Nhà nước	106
4.2.8. Chính sách khuyến khích phát triển khai thác thủy sản	107
4.3. Kiến nghị	111
4.3.1. Đối với Nhà nước	111
4.3.2. Đối với chính quyền địa phương	111
4.3.3. Đối với người dân	111
KẾT LUẬN	112
TÀI LIỆU THAM KHẢO	115
PHỤ LỤC	116

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

HDH	Hiện đại hóa
CNH	Công nghiệp hóa
KTTS	Khai thác thủy sản
CN	Công nghiệp
UBND	Ủy ban nhân dân
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
ATTP	An toàn thực phẩm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1:	Tình hình dân số huyện đảo Cô Tô năm 2012- 2014	33
Bảng 3.2:	Tình hình lao động các ngành trên địa bàn huyện đảo Cô Tô năm 2012-2014.....	36
Bảng 3.3:	Cơ cấu sử dụng lao động huyện đảo Cô Tô năm 2012- 2014.....	37
Bảng 3.4:	Lao động phân theo trình độ chuyên môn năm 2014.....	57
Bảng 3.5:	Lao động phân theo ngành nghề huyện đảo Cô Tô.....	57
Bảng 3.6:	Tình trạng việc làm của lao động huyện đảo Cô Tô	58
Bảng 3.7:	Cơ cấu nhân lực theo trình độ học vấn Huyện đảo Cô Tô	58
Bảng 3.8:	Tàu thuyền khai thác theo địa phương	59
Bảng 3.9:	Công suất tàu thuyền theo địa phương (cv).....	60
Bảng 3.10:	Bình quân công suất tàu thuyền theo địa phương	60
Bảng 3.11:	Sản lượng khai thác thủy sản huyện đảo Cô Tô.....	63
Bảng 3.12:	Sản lượng khai thác theo địa phương.....	64
Bảng 3.13:	Năng suất khai thác thủy sản.....	64
Bảng 3.14:	Cơ cấu nghề khai thác thủy sản.....	66
Bảng 3.15:	So sánh một số chỉ tiêu của huyện đảo Cô tô trong tỉnh Quảng Ninh và các huyện khác năm 2012	67
Bảng 3.16:	Một số thông tin của các hộ tham gia khai thác thủy sản tại huyện đảo Cô Tô	69
Bảng 3.17:	Lý do các hộ không tham gia vào hoạt động khai thác thủy sản	70
Bảng 3.18:	Hiện trạng kinh doanh của các hộ dân ở Cô Tô	70
Bảng 3.19:	Mức độ thu nhập của các hộ dân.....	71
Bảng 3.20:	Xếp loại các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển khai thác thủy sản trên địa bàn huyện đảo Cô Tô	72
Bảng 3.21:	Cơ cấu tàu thuyền khai thác thủy sản huyện đảo Cô Tô	75
Bảng 3.22:	Giá trị sản phẩm thủy sản huyện đảo Cô Tô	78
Bảng 3.23:	Một số chỉ tiêu KTTS năm 2014.....	84
Bảng 4.1:	Dự kiến sản lượng khai thác huyện đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	92
Bảng 4.2:	Dự kiến tàu thuyền khai thác theo địa phương.....	102
Bảng 4.3:	Quan hệ giữa nhiệt độ và thời gian bảo quản.....	104

DANH MỤC CÁC BẢN ĐỒ, ĐỒ THỊ

Bản đồ 3.1:	Vị trí địa lý huyện đảo Cô Tô.....	26
Bản đồ 3.2:	Quần đảo Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh	27
Đồ thị 3.1:	Tốc độ tăng trưởng kinh tế huyện đảo Cô Tô.....	41
Đồ thị 3.2:	Chuyển dịch cơ cấu kinh tế huyện đảo Cô Tô (%)	42
Đồ thị 3.3:	Sản lượng thủy sản đánh bắt và nuôi trồng huyện đảo Cô Tô (tấn)	44
Đồ thị 3.4:	Giá trị sản xuất công nghiệp hàng năm (giá cố định 2010)	45
Đồ thị 3.5:	Tổng mức bán lẻ hàng hóa huyện đảo Cô Tô	45
Đồ thị 3.6:	Lượng khách du lịch tới đảo Cô Tô hàng năm.....	47
Đồ thị 3.7:	Tỷ lệ hộ nghèo hàng năm	68

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1:	Tàu, thuyền neo đậu tại Khu neo đậu, tránh trú bão huyện Cô Tô.....	61
Hình 3.2:	Đặc sản mực ống Cô Tô.....	79
Hình 3.3:	Đặc sản Bào Ngư Cô Tô	80
Hình 3.4:	Ốc móng tay đảo Cô Tô	81
Hình 3.5:	Tú Hải đảo Cô Tô.....	82